

DE TRIBUNE

Redactie-adres:
D. J. WIJNKOOP, Pretoriusplein 3.
Amsterdam.

SOC. DEM. ORGAAN

Administratie-adres:
Gysbrecht van Aemstelstraat 32
Amsterdam.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij (S. D. P.).
VERSCHIJNT WOENSDAGS EN ZATERDAGS.

REDACTIE: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Abonnement bij vooruitbetaling fr. p. p. 60 cent per 3 mnd.
Weekabonnement 5 ct. voor de 2 nrs. - Losse nrs. 3 ct.
ADVERTENTIËN 10 CENT PER REGEL.

Averechts!

„Wat vòór alles vermeden dient te worden” — zegt nu zelfs *Het Volk* (2 Nov.), in een bespreking van Mendels' zgn. Onruimings-Wet — „is meenden wij, dat de bezitlozen door de oorlogskrisis direkt of indirekt worden gedwongen, hun woning te ont-ruimen.” En, in hetzelfde artikel: „Men weet, dat Mendels tot hoofdpersoon in deze noodwet maakt de Kantonrechter. *Die bepaalt, of de huurder nog kan betalen, en zoo ja, hoeveel; enz.*” (Kursiveering van ons. R. T.)

Maar dat is nu juist de hoofdfout van Mendels zijn wet, omdat — gelijk trouwens bij iemand als Mr. M. te verwachten is — zijn aangegeven middel niet tot het voorgegeven doel leidt. Inderdaad wil het proletariaat in deze oorlogskrisis althans zeker zijn van zijn woning. En dat kan maar op één manier geschieden: Als de wet door een moratorium voor de huurschuld der arbeiders hun die schuld voor de tijd van de oorlogskrisis kwijt scheldt, en de huisbazen verbiedt de arbeiders in die kristijd de woning op te zeggen. Hoe de kapitalisten-klasse van plan is nu of na de crisis de huisbazen schadeloos te stellen voor wat de arbeiders nu en ook later niet kunnen betalen, laat ons betrekkelijk koud.

De arbeiders echter willen zoomin van de genade van de Kantonrechter als van die der huisbazen afhangen. De huurbons, die weldaad — voor de huisbazen, degradeert ze tot loopjongens van de huisjesmelkers; de wet-Mendels levert ze over aan de Kantonrechter. Maar het proletariaat wil: *zekerheid van woning.* Wp.

Voor het Agitatie-Komitee.

Wij ontvingen van J. Loenen te Hilversum onderstaand stuk, met de mededeeling dat wij het kunnen publiceeren, en dat hij zich voor spreekbeurten op openbare vergaderingen beschikbaar stelt:

Aan den heer D. J. Wijnkoop, Voorzitter van het Landelijke Comité dat agiteert voor uitbetaling van het volle loon aan al de economisch getroffen.

Toen de wereldoorlog uitbrak, en ook ons land economisch werd getroffen met het direkte gevolg dat duizenden menschen werkloos kwamen, en de verschillende politieke en economische vereenigingen aan 't werk togen om de nood te lenigen, toen reeds gevoelde ik dat de actie die het N.V.V. en de confessioneele vakbonden ontwikkelden in den strijd tegen algeheele ondergang half werk was, en de praktijk heeft dat bewezen.

Mondeling en schriftelijk heb ik gepleit voor algemeene en hogere uitkeering, terwijl ik in mijn kwaliteit als lid van de afd. Hilversum van den Ned. Schildersgezellenbond een voorstel aanhangig heb gemaakt met als strekking: Het N. V. V. ijver voor algemeene en hogere uitkeering.

Genoemde voorstel werd na krachtige bestrijding van de aarwezige sociaal-democraten (S.D.A.P.'ers! R. T.) met bijna algemeene stemmen verworpen.

Wat is nu de taak van degenen, die niet zonder handelend optreden het verval van het proletariaat willen blijven aanzien? Berusten? Of wachten, geduldig wachten? Of morren en brommen? Of groote

woorden gebruiken tegen de bourgeoisie, gelijk Polak, Oudegeest en consorten?

Ik meen, dat de leden van de moderne vakbeweging die sympathiek staan tegenover de actie voor algemeene en hogere uitkeering, en in hun respectievelijke organisaties bij hun pogen om het N.V.V. in de goede richting te stuwen gestuit zijn op vakvereenigings-egoïsme van de slechte soort, een daad moeten doen, en wel deze:

Het comité, samengesteld uit de mannen van S. D. P., N. A. S. en Anarchistische groepen, dat strijd voert tegen de algeheele ondergang van het werkende volk, moreel en financieel steunen.

Er blijft voor mij geen andere keus over, en gij kunt derhalve voor wat voor werk ook, over mij beschikken.
J. Loenen.

Zij moeten.

De heren van de Arbeiderspartij zijn nog altijd van mening, dat wij met onze eisen een dwaas figuur maken.

En zij doen daaraan dus niet mee. Waarschijnlijk is dat ook wel een van de „nieuwe verplichtingen der soc. democratie”, de heer Besuyen in „Het Weekblad” van 30 Okt. enigszins lichtelijk bespot.

Maar toch, niettegenstaande hun braafheid en „regirungs-fähigkeit” worden ze zo langzamerhand door de macht der feiten gedwongen, al is 't ook nog heel gering, in onze richting te gaan.

„Het Volk” krijgt in de laatste tijden, hoe langer hoe meer, klachten over de lamledige steunbeweging der bourgeoisie. Zo ook wat betreft de „truc van Treub,” eerst hemelhoog geprezen.

In „Het Volk” van 29 Oktober lezen we onder „Rotterdamsch Nieuws” o. m.:

„De georganiseerde arbeiders te Rotterdam, die aangesloten zijn bij een werklozenfonds en „profiteren” van de regeling Treub hebben thans geen benijdenswaardige positie. Eerst heeft de Gemeenteraad op voorstel van B, en W. besloten de vrijgezellen slechts f 3 toe te kennen.

Thans heeft de Algemene Commissie tot steun, ook nog besloten aan de leden der werklozenfondsen in geen geval een huurbon te verschaffen.”

En in de Rotterdamse Raad zei de heer Spiekman:

„Waarom moeten de arbeiders zooveel honger lijden?”

Zeker, allen lijden, maar men zal toch niet beweren, dat er voor beteren steun geen geld is. En zóó mag men niet doorgaan! De Alg. Commissie tot steun moge den steun voldoende achten, zij kan niet gedwongen worden. Maar de Raad heeft zich rekenschap te geven van zijn verantwoordelijkheid en hoezeer we tegen noodeloze optochten zijn, anderzijds berusten wij in dezen toestand niet. Wij mogen met deze ondersteuning den winter niet ingaan, en wanneer het gemeentebestuur geen reden mocht vinden, toezeggingen te doen, dan zullen daartoe voorstellen van onze zijde gedaan worden.”

Men ziet het, de feiten geven ons gelijk en schijnen zelfs de leiders van de Rotterdamse S.D.A.P. te drijven naar betogingen op de straat.

Maar vragen wij ons af, hadden die heren dan nu allang niet kunnen weten, dat de toestanden zo ellendig treurig waren, niet alleen nu de koude aan gaat breken, maar reeds sinds de eerste dagen der mobilisatie?

Waarom dan toch eerst die fatsoenshouding?

Waarom eerst getracht de arbeiders met muziek en voordrachten zoet te houden?

Kom kom, schei nou maar uit met die fratsen!

Agiteert mee met het Agitatiekomité!

Het is hoog nodig, dat ook de Nederlandsche hongerlijders hun ellende gaan vertonen, want de bourgeoisie, waarop gij nog maar steeds hebt vertrouwd, verdomt het toch iets behoorliks te doen voordat zij de grote ellende ziet en óók voor de gevolgen enige vrees begint te krijgen.
D. O.

Hoe demonstreeren wij?

De dialectiek van de maatschappelijke ontwikkeling leert ons, dat elke periode in zijn tegendeel omslaat en een hogere trap van strijd en beschaving kan voortbrengen. Zoo was de klassenstrijd in de afgelopen periode er voornamelijk een van inwendige zending, vergadering, huis-propaganda, propaganda in schrift en koerant, in één woord hoofdzakelijk een van man tot man.

Thans is de tijd aangebroken, door de groote nood, dat de mannen en ook de vrouwen zich bijeen moeten voegen tot massa's. Wil deze massabeweging echter tot iets goeds leiden, de meeste kans op sukses hebben, en de minst mogelijke teleurstelling en het kleinste aantal slachtoffers met zich brengen, dan moeten wij ons allen voor deze nieuwe praktijk goed voorbereiden.

Wij hebben de taak ze van ons inzicht te vervullen en ze te dien opzichte te leiden. Vandaar dat ik de aandacht vraag voor het volgende.

De proletarische klassenstrijd wordt gevoerd op de grondslag van deze 3 elementen: revolutionair inzicht, democratie, en discipline.

Deze elementen, steeds wisselend in kracht ten opzichte van elkaar, vormen tezamen de beweging.

Deze elementen hadden bij het ontstaan en de vestiging van de vak- en politieke organisaties elk afzonderlijk een zeer groote kracht. Maar bij het hoogtepunt van de politieke organisatie tot dusverre, toen het revisionisme opkwam, verviel het revolutionair inzicht; men stelde geen volle eischen meer: Het Socialisme verdween!

Ook de democratie verdween; de auto- of bureaucratie immers kwam boven, en hiermede verviel de werkelijk-demokratische discipline: De discipline nl., die beteekent dat ieder man (en iedere vrouw) strijder is, en niet maar meeloopt, omdat de officier het kommandeert, en het zoo wel goed zal gaan.

Strijders moeten zijn menschen met een eigen wil, al schikken ze zich tezamen onder één gemeenschappelijk doel. Dus: Menschen, die weten wat ze willen!

Het kenmerk der revisionisten echter, die toch ook zeggen voor het Socialisme te strijden, is dat zij van het Socialisme niets weten, of, zij hebben het vaarwel gezegd.

Maar thans, in een nieuwe vorm der beweging, komt het erop aan: democratie, revolutionair inzicht en discipline te vereenigen bij de massa, op de straat.

Het komt erop aan democratisch, d.w.z. tezamen, als klasse in zijn geheel, op te marcheerden. En: gedisciplineerd, d.w.z. ieders wil ondergeschikt te doen zijn aan het geheel. En: revolutionair, d.w.z. met het groote doel in hoofd en hart, om naar het Socialisme op te marcheerden.

Deze begrippen tezamen sluiten bij het optrekken elke afzonderlijke, individueele handeling ten eenen male uit. Het is de massa-propaganda op de straat.

Het feit, dat men een revolutionaire massa is, maakt op zichzelf al propaganda voor de eischen der massa.

Er zijn er, die vragen: Moeten we dan maar zóó, „als een dooie massa,” blijven loopen? Moeten we dan geen „geweld” gebruiken?

Mijn antwoord is: Neen! De arbeidersklasse zal alleen van „geweld” gebruik maken, indien haar dit opgedrongen wordt.

De vraag echter, niet alleen van onze aanval, maar ook van onze verdediging, is van belang.

De één zal meenen, dat men zich verdedigt door een steen op te nemen, de andere door wat anders.

Deze opvatting is evenwel totaal onjuist. Ze leidt tot anarchisme en teleurstelling.

Er is maar één verdediging met geweld goed te keuren: Alléén als wij gezamenlijk daartoe besluiten. En dit besluit zal van onze machts-positie afhangen. Wij zullen daartoe eerst kunnen overgaan, wanneer wij over zóó een macht beschikken, dat wij kans zien de diktatuur over de bourgeoisie uit te oefenen: de diktatuur van het proletariaat.

Zullen wij dan in deze massa-machtstrijd niet teruggeslagen worden? Wij maken, is ons antwoord, groeiende massademonstraties zulk een propaganda, dat wij ten slotte demonstratie en volk tegelijk zijn.

Hiermede is dus elke opvatting van opzettelijk, demonstratief geweld onzerzijds uitgesloten.

Het geweldige in ons is onze massa'alheid en haar doel! Dat is onweerstaanbaar.

En wanneer men ons dan verwijst naar de strijd van de verschillende landen met elkaar met de wapens, dat toch bijv. ook in Ierland een gewapende opstand georganiseerd werd, enz., dat men dus overal de wapens ziet gebruiken.

En wanneer men dan vraagt: Waarom zou het proletariaat dit dan niet óók doen? Zijn wij dan zóó fatsoenlijk geworden, zóó ethisch?!

Dan antwoord ik, dat waar er nu gevochten wordt op de wereld, de heerschers in de eerste plaats toch ook niet zelf in het vuur gaan, maar hun slaven en lakeien laten vechten.

Maar het proletariaat heeft geen slaven, geen lakeien; het is zijn eigen meester en dienaar tegelijk. Het zal en kan dus niet roekeloos met zijn leven spelen.

Dat laten wij aan de heerschers over!

Wij echter, wij demonstreeren, mannen en vrouwen, door de ellende van het kapitalisme ertoe gedwongen, met het revolutionaire inzicht van het Socialisme, met de zóó georganiseerde macht van de arbeiders-massa's, en met de solidaire wil van het één-zijn, en dat geweld alléén maakt ons ten slotte onweerstaanbaar tot vestiging van de nieuwe maatschappij. K.

Het Volksleger.

I.

Wij ontvangen van A. P. een bijdrage tot deze discussie. waarvan wij hierbij de eerste helft plaatsen:

Door den oorlog is de vraag, welk standpunt wij ten opzichte van het militarisme innemen, tot een van de belangrijkste vraagstukken geworden, die overal bijzondere aandacht trekt. Dat hier een moeilijkheid, iets tegenstrijdigs ligt, blijkt wel het best daaruit, dat in het debat na een vergadering dikwijls de tegenwerping gehoord wordt: wat voor zin heeft de eisch van een volksleger in ons program, wanneer wij toch van verdediging van het vaderland niets willen weten? Dat strijdt niet met elkaar; wie een volksleger wil, moet ook de verdediging van zijn land willen, anders moet hij inplaats daarvan de algeheele ontwapening in zijn program opnemen.

Om te zien, hoe het daarmee staat, moeten wij deze eisch beschouwen in het midden van de andere eischen, waarmee ze één geheel vormt; zij is een van de punten van het strijd-program. De eerste vraag is: waarom staat ze in het strijd-program, en staat ze daar terecht in?

Wat is dat strijd-program? Is het een opsomming van inrichtingen en bepalingen, die wij onder het socialisme willen verwezenlijken? Neen; veel van wat er in staat, is dan niet meer noodig; een achturedag en voorschriften voor de veiligheid in fabrieken zijn niet meer noodig, als kapitalistische winzucht niet meer in de fabriek regeert; gekozen rechters zijn niet meer noodig, als misdaad en eigendoms-twisten niet meer voorkomen. Dat het volksleger in deze zelfde lijst staat beduidt dus evenmin, dat het volksleger een socialistisch ideaal is, dat onder het socialisme verwezenlijkt zal worden; waar geen oorlog meer mogelijk is, is ook een leger ondenkbaar. Alle eischen van het strijd-program zijn voor het hedendaagsche kapitalisme bestemd; leest men ze na, dan komen ze bijna allemaal op democratische eischen of arbeidswetgeving neer.

Wat voor zin heeft het nu, zulke eischen te stellen? De arbeiders mogen deze dingen graag willen hebben, maar zij hebben er niets over te kommandeeren; de bourgeoisie regeert en richt zich naar geheel andere wenschen en belangen. Heeft het stellen van deze eischen dan enig nut? Zeker; hun nut ligt, zooals bijna alles wat het socialisme thans doen kan, in de propaganda. Wanneer wij over het socialisme alleen spreken, denkt een arbeider: dat zou veel beter zijn; maar zegt dan een bourgeois: het is een utopie, het is ondenkbaar, de maatschappij op geheel nieuwe wijze in te richtijn, dan gelooven de meeste arbeiders dat, omdat zij tegenover het ingewikkelde overweldigende samenstel der maatschappij staan, zonder het geheel te kunnen doorzien; en dan besluiten zij er uit, dat het niet anders kan, dan het is; dat de socialisten onpraktische praatjesmakers zijn, en dat de regeerende klasse aan hun ellende niets doen kan.

Maar nu komen wij met praktische eischen, die direkt te verwezenlijken zijn: algemeen kiesrecht, betere scholen, verkorting van werktijd, rechters uit het volk. De arbeider begrijpt spoedig, dat dit alles goed en nuttig voor hem is, dat zijn toestand in werkplaats en staat, en nog meer de toestand zijner kinderen zou verbeteren, als dat alles ingevoerd werd. Toch wil de bezittende klasse ook daar niet van weteg; nu helpt het echter niet, of ze al zegt: het kan onmogelijk; hier ziet ieder arbeider gemakkelijk in, dat het eenvoudige onwil is, dat zij om haar eigen voordeel of voorrecht hem benadeelt en onderdrukt. Zoo gaan zijn oogen open voor de onderdrukking van zijn klasse door de bezittende klasse, zoo ontwaakt zijn klassebewustzijn en gaat hij meedoen aan den klassenstrijd.

Dat is de beteekenis van het strijd-program, dat een soort leidraad is voor den dagelijkschen strijd, die de sociaal-demokratie voor de belangen der arbeiders op elk gebied te voeren heeft. Door dezen strijd vooral heeft zij de massa's gewonnen; waar een partij de direkte levensbelangen van de massa's der arbeiders in den steek laat, verliest zij ook alle aanzien en werkracht onder hen. Zal echter het strijd-program voor dit doel kunnen dienen, dan moeten twee voorwaarden vervuld zijn.

Ten eerste moeten de eischen, die daarin staan, mogelijk zijn, d.w.z. vereenigbaar met het kapitalisme; ze moeten eenvoudige hervormingen zijn, die het tegenwoordige economische stelsel onaangetast laten. We kunnen er dus b.v. niet inzetten, dat de staat alle menschen een goed levensonderhoud moet garandeeren, of dat elke fabriek democratisch bestuurd moet worden — in plaats van dit alles staat het socialisme als ons algemeene doel. Maar wij kunnen er wel inzetten, achturedag, algemeen kiesrecht, ouderdomspensioen; bij die dingen blijft het kapitalisme onaangetast bestaan. Ten tweede moeten echter de eischen van het strijd-program in de richting der ontwikkeling naar het socialisme leggen; anders hadden wij geen reden ze te stellen. Het is toch niet heelemaal waar, dat het kapitalisme daarbij onaangetast blijft, zijn deze eischen verwezenlijkt, dan hebben de arbeiders daardoor machtige hulpmiddelen, de heerschappij in handen te krijgen en aan het kapitalisme een einde te maken. Deze hervormingen zijn mogelijk, en ze zijn tegelijk een hefboom voor de verdere ontwikkeling. Omdat ze mogelijk zijn, zien wij, dat inderdaad kleine stappen op dien weg gedaan zijn, onder den druk, die van de ontevredenheid der arbeiders en van hun politiek optreden uitging: arbeidswetgeving, kiesrecht hervormingen, verbeteringen van school- en woningtoestanden zijn reeds successen van den proletarischen strijd. Maar omdat de bourgeoisie voor democratie en al te veel arbeidswetgeving bang is — omdat ze terecht vreest, dat dan de arbeiders beter in staat zullen zijn, de uitbuiting geheel op te heffen — daarom blijft het bij kleine stapjes. Alleen bij groote overwinningen, die een flinken schrik er in brengen, is een flinke stap in de richting van ons strijd-program te verwachten.

Het strijd-program is dus tegelijk een wegwijzer, hoe langs den weg der hervormingen het kapitalisme te overwinnen is; het is een soort van programma van vreedzame ontwikkeling, dat wij de bourgeoisie voorleggen: willen jullie niet, dan bewijzen jullie daarmee, den weg van het geweld, van de gewelddadige revolutie te verkiezen. Daaruit vloeit tegelijk een toekomstbeteekenis van dit strijd-program voort; het is een soort aanwijzing, wat wij bij een verovering der politieke macht door de arbeiders van plan zijn te doen. We kunnen dan niet het kapitalisme in eens door een wet afschaffen, we kunnen alleen maar hervormen, door maatregelen in te voeren, die op dat ogenblik mogelijk zijn en tegelijk een snelle economische omvorming der maatschappij brengen; het hoofddeel dezer hervormingen zijn die, welke nu al in ons strijd-program opgenomen zijn.

De eischen van het strijd-program staan dus geheel op den bodem van de kapitalistische werkelijkheid. Van dit standpunt is ook de eisch van het volksleger te beoordeelen. Dat onder het socialisme geen oorlog meer zal zijn en de socialistischen den oorlog verafschuwen, doet dus niets ter zake; wij verafschuwen evenzoo de uitbuiting, wat ons niet verhindert, wetten te eischen ter verkorting van den werktijd, die de uitbuiting verzachten en regelen. Onder het kapitalisme komt oorlog voor, zoo goep als misdaad en klasseregeering. De bourgeoisie heeft voor het eerste haar militaristisch leger — lange kazernedienstplicht, waar blinde gehoorzaamheid er in gedruild wordt, een apart militair recht, komando van boven benoemd — zooals zij voor het andere haar gevangenen en klasserechters heeft, haar beperkt kiesrecht en haar Eerste Kamer. Zij beweert, dat dit de eenige normale en bruikbare weg is, het land te verdedigen, de misdaad te bestrijden, het volk te regeeren. Neen, zeggen wij, er zijn andere democratische manieren, om ditzelfde doel te bereiken; de door ons voorgestane regeling vervult dezelfde functie minstens even goed, of zelfs beter, en dan, zonder dat daarbij de arbeidersklasse rechteloos gehouden wordt. Wij hebben onze eischen te verdedigen voor een publiek, dat van socialisme nog niets weet, dat dus nog niet buiten de tegenwoordige maatschappij kan denken, dat daarom een goede regeering, een goede bestrijding van de misdaad, een goede

verdediging wil, en dat altijd geloofde, dat, dat alles alleen op de manier der bourgeoisie ging. Wij toonen hun met feiten en redeneering aan, dat een democratische regeering voor de arbeidende volksmassa's de beste is, en evenzoo, dat een volksleger, een democratische legerorganisatie een veel sterkere en betere weermacht tegen belagers van buiten is, dan een militaristisch leger. En wanneer de bourgeoisie niet wil, zoo bewijst dit slechts, dat ze bang is voor een volksleger, dat niet als gewapende macht tegen een verzet der arbeiders te gebruiken is. Omgekeerd zou een volksleger naast algemeen kiesrecht het zekerste hulpmiddel zijn, de overgang van bourgeoisheerschappij naar arbeidersheerschappij en socialisme geleidelijk, zonder gewelddadige schokken te doen plaatsvinden.

Om die redenen stat niet algemeene ontwapening, maar een volksleger als eisch in ons strijd-program. Het is technisch mogelijk — dus blijft een eisch — omdat de bourgeoisie het niet wil. Maar de moderne oorlogen stellen eischen aan de persoonlijke vortreffelijkheid en medewerking van ieder soldaat, waar bij den dwang van een militaristisch leger veel moeilijker op te rekenen is dan bij een volksleger; daarom zien vele schrijvers in het hedendaagsche leger een sterke tendens tot hervormingen in de richting van onze eisch. En komen de arbeiders tot de heerschappij, zooals bv. 1871 bij de Commune, dan zal hun eerste werk zijn, aan het leger een democratische organisatie te geven. Zoo past dus alles, wat voor de andere eischen van het strijd-program geldt, in gelijke mate op de eisch van het volksleger. A. P.

De knecht der groot-financiers.

Wij wezen er al in een vorig nummer op, dat Treub door zijn bevordering tot Min. van Financiën niet alleen tot de volstrekte knecht der Groot-financiers is geworden, maar tevens door zijn verband met de arbeidswetgeving de diktatoriale macht van ons imperialistisch „Volkskabinet” nog weer vergroot. Hieraan is nu niets veranderd, al is de man der groote boeren, de heer Postuma tot Min. van Landbouw, Handel en Nijverheid benoemd. Treub blijft in werkelijkheid de Minister van de Beurs en van de „Arbeid”, d.w.z. de man die, beter dan ooit Talma of Kuiper het vermochten, de arbeiders van het kapitaal afhankelijk moeten houden.

Maar nu komt dan ook de „gedwongen” oorlogsleening. En met wie, denkt ge, beraadslaagt thans Treub over deze leening? Met de vertegenwoordigers van de Amsterdamsche, Rotterdamsche en provinciale geldlui; voorts met de Handel-Mij., de Nederl. en Amsterd. Bank. Die zullen de dilligente Treub nu eens zeggen, hoe het met die oorlogsleening moet. Hoe veel geld ze wenschen te „geven,” en hoeveel rente ze wenschen te maken. Of de leening nu of later moet geschieden, opdat ze (voor de geldlui natuurlijk) het beste slaagt. En als dat zaakje dan door het slaafsche parlement geschikt is, dan kan het volk dokken, en de heeren krijgen een behoorlijke rente. Zouden de arbeiders daarom niet eens ernst maken met onze eisch: Niet een leening waarvan wij de rente mogen betalen, maar een belasting op het kapitaal en op de groote inkomens. Wp.

„De Zaaier”.

Amsterdam. Vrijdag 6 November belegde de afd. Amsterd van de „Zaaier” een openbare vergadering in de Geelvinck, waar D. J. Wijnkoop spreekt over: Wat is de Internationale. Entree 3 cent. Werkloozen vrij. Debat vrij.

Van de Afdelingen.

Groningen. Onze h.h. vergadering van verleden week Maandag stelde de winterpropaganda vast. Cursussen of openbare vergaderingen zullen worden gehouden over onderwerpen als: „Nationalisme en proletariaat”, „Volkswapening of ontwapening”, de stelling van 't Nederlandsche proletariaat tegenover den oorlog, 't koloniaal bezit van Nederland en dergelijke, zoveel als de afdelingsfinanciën gedogen. Het huisbezoek met *De Tribune* zal weer worden aangevangen. Medegedeeld werd, dat weer een lid was gewonnen. De colportage met onze geschriften gaat flink. Zoo voor en na wordt een abonné op *De Tribune* gewonnen.

Vlissingen. Van betrouwbare zijde vernemen wij, dat de vaart Vlissingen—Volkestone meer en meer onveilig wordt gemaakt door drijvende mijnen. In verband daarmee is de vraag gewettigd, of het nu werkelijk noodzakelijk is, nog steeds de reis door postambtenaren te doen medemaken, die hun leven moeten wagen, om er heele uren tijd te winnen voor het vervoer van korrespondentie, die uit den aard der zaak toch reeds sterk is vertraagd? En zo ja, of dan de secretaris-generaal der posterijen er niets voor voor voelt, dat baantje zelf eens een paar maal op te knappen?